

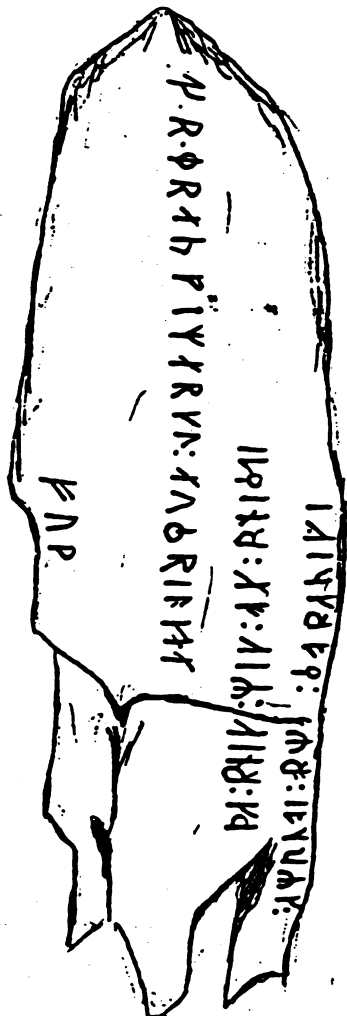

Medlemsblad for
Hingerike Slektshistoriegruppe

Nr. 2.

Desember 1993.

Årgang 3.

H. R. Ø. R. T. H. P. I. Y. T. R. V. N. : K. A. Ø. R. I. F. H. T.

F. N. P.

P. I. : R. I. Y. : P. I. Y. : A. X. : R. T. I. Ø. I.

: Y. Y. T. A. I. : R. V. I. : Ø. A. R. I. A. I. Y. I.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

		<u>SIDE:</u>
THORLEIF SOLBERG:	DE DÖPTE SINE BARN MED BIBELSKE NAVN, OG GA KUNSTNERBLOD TIL HOLE-VÆRINGENE.	2.
THORLEIF SOLBERG: <i>SKANVÆ</i>	RETTELSE AV ARTIKKEL OM ASLE SKOLLERUD, (HRINGARIKI NR.1/91)	9.
PER GOPLERUD:	ANNE BAKKE OG "LESAREN".	11.
INGEBORG OG WILHELM ELSRUD: <i>SKANVÆ</i>	NILS HANSEN RUSTAND-SENERE NILS VIKER, (1792-1873).	12.
EIGIL ELSRUD: <i>SKANVÆ</i>	BERTHE ELLINGSDTR. SKOLLERUD OG ANNE ELLINGSDTR. BLAKSTVEDT - DERES HERKOMST.	15.
EIGIL ELSRUD:	1. DEL AV FOLKETELLINGEN FOR HOLE FOR 1865.	18.
JENS JONSRUD:	KORT OVERSIKT OVER HISTORIEN TIL GENEALOGISK DATASENTRAL, RINGERIKEE	39.
RUDI LÖKEN:	BRUK AV DATAMASKIN I SLEKTSGRANSKING.	41.
TOM LARSEN:	HOVED LAGS OG RINGE MANDSKABS ROULLE AF DET 2DE SYDENFJELDSKE NATIONALE DRAGON REGEMENT, RINGERIGSCHE ESCADRON, 10. OCTOBER 1767.	49.
TOM LARSEN:	OPPLYSNINGER OM TORGRIM OLSSÖN FRA NORDERHOV.	52.
GENEALOGISK DATA- SENTRAL, RINGERIKE:	SPECIALLISTE OVER FOLKETALLET M.M. DEN 1/1 1856 I GAARDER OG HUS I KIÖBSTADEN HÖNEFOS.	53.
GUDRUN BÖHLE:	SPÖRSMÅL OM ANNA MAJA SVENDSDOTTER FRA WARMLAND I SVERIGE.	74.

INNHOLDSFORTEGNEISE:

SIDE:

SLEKTHISTORISK OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS.	75.
TERMINLISTEN VINTEREN/VÅREN 1994.	75.
STYRET I RINGERIKE SLEKTS- HISTORIEGRUPPE 1993/94.	76.

DE DØPTE SINE BARN MED BIBELSKE NAVN,
OG GA KUNSTNERBLOD TIL HOLE-VÆRINGENE.

Kristoffer Amundssen Lille Landfall, død 1590/93,
g.m. Gro Aslaksdatter. Gro var nok hans annen kone, og ble seinere gift med Amund Holm i Sande. Hun eide i 1601 25 1/2 lpd i Landfall. Lille Landfall i Lier var trass i navnet en storgard med ei skyld på 3 skpd tunge i 1647. Kristoffer Amundssen brukte garden seinest fra 1583 og til sin død mellom 1590 og 1593. I 1583 ble han bestjålet av "nogen tater", som tok fra ham 3 sølvstøp, sølvbelter og annet "gjort sølv", og dessuten klær og lerret. Kristoffer fikk aldri sølvet igjen. Men han satt likevel trygt på garden, som han eide mesteparten av, og han eide sikkert annet jordegods også.

Barn:

1. Arne Kristofferssen.
2. Aslak Kristofferssen.

Aslak Kristofferssen Lille Landfall.

Om ham vet vi at han har ei datter:

Marte Aslaksdatter g.m. Halvor Jonssen Åmot i Lier.

Halvor Jonssen Åmot,

g.m. Marte Aslaksdatter fra Lille Landfall. Halvor brukte Åmot i Lier fra 1604 til 1633. I 1635 eide han 20 lpd i Åmot (hele garden), 5 lpd i Brevik og 5 lpd i Vefferstad i Lier, 15 lpd i Nøstvet i Follo, 10 lpd i Dal i Ski, 20 lpd i Gjøklep i Botne, 4 lpd salt i Østern i Aker, 2 lpd salt i Gui i Asker.

Det er skifte etter Halvor i levende live 17/3-1635. Barn:

1. Aslak Halvorssen Åmot, seinere på Nøstvet i Ås, g.m. Berte Gunnersdt Nøstvet. Hun var datter av Gunner Amundssen Nøstvet, som døde ca 1629, ifølge Ås bygdebok. I Lier bygdebok heter det at hun er fra Meren i Lier.
2. Anne Halvorsdt g.m. Åsmund Arnessen på Nøstvet, også på Dal i Ski.
3. Jøran Halvorsdatter Åmot g.m. Halvor Tordssen Skjeggerud i Lier, som er den samme som Halvor Tordssen Fane på Ramstad i Ski.

Halvor Tordssen Fane/Fanden, død 1657,
g.m. Jøran Halvorsdatter Åmot fra Lier. Halvor var fra Skjeggerud
i Lier, sønn av Tord Skjeggerud, som er omtalt i flere kilder.
Halvor brukte ei tid Egge i Lier. I Lier bygdebok heter det:
"Halvor Torssen, "svarver" fra Skjeggerud, g.m. Jøran Halvorsdatter
Åmot, overtar som bruker av Egge, nordre i 1622". Han overtok 15
lpd i garden med sin kone. Dette godset selger han i 1629.
Omkring 1630 flytter han til Ramstad i Ski, og her døde han.
I skattematrikkelen i 1647 heter det: "Halluor Rambstad schyllder
till sig sellff 11 lpd meel med bøxsell offuer all gaarden. Till
Olluff Nygaard 4 lpd vden bøxsell. Er taxeret vdj skatt 4 dr."
Fra Ås bygdebok siteres: "Den underlige kunstneren, miniatyr-
plastikeren og treskjæreren Halvor Tordssen Fanden, Halvor Fane
eller "Fanden" som norsk kunsthistorie alltid kaller ham, var blant
våre dyktigste bildende kunstnere i barokk-tida, enda det er van-
skelig å henføre bestemte arbeider til hans hånd. Disse kunstneriske
anlegg gikk i arv til hans etterkommere". Barn:

1. Anders Halvorssen Fane/Fanden på Holstad i Ås, 1624-1710,
g.m. Gunhild Vebjørnsdatter Grønlund fra Vestby. Anders var
født på nedre Egge i Lier. I årene 1657-1667 brukte han fars-
garden Ramstad i Ski. Han kom til Holstad i Ås i 1668. Anders
giftet seg inn i en av de rikeste slektene i Follo. At han også
var miniatyrplastiker, kan det neppe være tvil om. Men det eneste
billedhoggerarbeid som vel er bevart etter ham nå, er en trappes-
stein, hvor hans tre initialer A:H:F er hogd inn. Kunsthistorien
gjør også vesen av at Fane-folkene var dyktige jegere. Både An-
ders og hans sønn Åsmund ble gjerne hentet når en elg eller
bjørn skulle felles.

Anders hadde et voldsomt temperament, som vi også finner hos
hans far, Halvor Ramstad, den første av Fanden-kunstnerne. An-
ders var ikke redd for å legge seg ut med prest eller fut eller
offiser. En gang var han i trette med Kristen Glenne i Kråkstad.
Han ristet og slo Kristens kone så hun ble både gul og blå.
Da saken skulle opp på tinget, løp Anders fram hvor fut og skri-
ver satt og slo i bordet "med vred Haand", så blekket skvatt.
Han hadde bykslet Tallaksrud-ødegarden i Ski av Kråkstad-presten.
Så ville presten ikke ha ham som bruker mer. Anders sendte Gun-
hild til prestegården med landskylda, og hun hadde med tre
ferske gjedder til presten i gave. Presten tok gjeddene, men

ikke landskylda, og Gunhild ble stående å fryse på tunet i Kråkstad prestegård hele dagen og slapp ikke inn. Da svor Anders høyt på at Kråkstad-presten skulle få gråte begge nevene fulle. I 1690-åra ble Holstad assignert oberst Følchersahm, så obersten kunne flytte inn på garden når han ville. Da ble Anders rasende. Obersten måtte ikke prøve å trenge inn i hans hus.

"Jeg slal skyte ham", skrek han, "det skal bli et hull i hodet på ham så du kan kjøre en rabbel igjennom". (Rabbelen var stanga som de hang grytene i over grua). Det var livsfarlig for en bonde å snakke slik om en høy offiser, men Anders ropte: "Jeg er en gammel mann, og dø skal jeg så allikevel - det gjør ingen ting for meg om mitt hode skal springe for et sverd".

I 1708 da Anders var nær 90 år gammel, mente en prokurator at Anders nærmest gikk i barndommen. Da føk Anders opp for siste gang, og forlangte skussmål av tingalmuen. Det fikk han og det lød som følger: "Anders Holstad har alltid vært en ærlig, god og trofast mann, der i ord og gjerninger har et godt rykte, foregår dem både innen og utenfor kirken med gode øvelser og andakt, så han kunne regnes for dem å være et lys...."

Etter sagnet skulle Anders og hans bror være kommet til Follo fra Ringerike eller de kanter "etter Svartedauden". Det stemmer for så vidt som de stammer fra nabobygda Lier, og en bror av dem slo seg ned på Nes i Hole.

Anders Halvorssen Fane/Fanden hadde åtte barn. Blant dem var Halvor Anderssen Vevelstad, en av de tre menn som gjemmer seg bak kunsthistoriens diffuse "Havor Fanden". Han etterlot seg mange praktfulle valbjørk-kanner. Han døde ca 1725.

En annen sønn av Anders var Åsmund Anderssen Fane på Askjum, død ca 1730, og g.m. Kristense Halvorsdt Bøler fra Ski. Åsmund var også kunstnerisk begavet, og det sto atskillige valbjørk-kanner med dekor i huset etter ham. Han var som mange av de øvrige i familien en eiendommelig skikkelse. Han lærte seg å lese og var skrivekyndig, likevel ikke mere enn at en gang han hadde lånt 150 daler, forpliktet han seg til å betale tilbake hele 10050 daler. Heldigvis ble obligasjonen ikke godtatt. Han var i København flere ganger, bl.a. for å klage på Deichmans nye matrikkel i 1720-åra. Han ble satt fast, men rømte. Og Kongen i København var egentlig svært interessert i Fane-folkene og deres treskurd. Deres valbjørk-kanner var verd sin

vekt i sølv, het det. Og både i slott og museer i Danmark og Sverige står fremdeles mange av deres utskårne kanner. Åsmund Fane døde på Holstad 28/12-1730, klokken 8 slett.

De seks døtrene til Anders Halvorssen Fane, som alle var gifte, het Abigal, Viborg, Anne, Maren, Gunhild og Agar.

2. Samuel Halvorssen Fanden på Halstad i Ski, død 1675 i Vaterland. Han har skåret et par praktfulle pokaler som står på Rosenborg slott i København, med navnet "Samuel Halvor" og hans ankermerke innskåret. Det brukte han også i seglet sitt. Familien var også musikalske. Samuel Fandens tre sønner var alle militærmusikere, og Samuel Fanden selv, som flyttet til Kristiania, kaltes "Samuel Skalmieie-blåser". Sønnene het Jørgen, Halvor og Samuel.
3. Ole Halvorssen Nes i Hole, oppsitter på Nes i 1664 og 1666, g.m. Marte Guttormsdatter. De har tallrike etterkommere på Ringerike idag.
4. Guttorm Halvorssen Fanum på Bragernes.

Det var Fane-folket som førte de bibelske navnene inn i familien: Samuel, Gideon, Agar, Abigal og Josva. Flere av disse finner vi seinere også igjen på Ringerike.

Ole (Oluf) Halvorssen Nes, død ca 1700, g.m. Marte Guttormsdatter, skifte 23/10-1702. Ås bygdebok forteller at Ole, sønn av Halvor Tordssen Fane, flyttet til Nes i Hole. Og fra nå av må vi søke opplysninger i Lagesens: Ringerikske slekter, bind I. Ole Halvorssen var oppsitter på Nes i 1664 og 1666. I 1690 kjøpte han og sønnen Guttorm halve Nes med Nøstrud. Lagesen sier ikke noe om hans herkomst, men bemerker at navnene Josva og Guttorm ble fremherskende i slekten. Barn:

- A. Tord Olssen Breien, død 1711, g.m. Anne Olsdatter Veholt.
- B. Halvor Olssen.
- C. Guttorm Olssen Nes, 1657-1729.
- D. Josva Olssen Nes.

- A. Tord Olssen Breien, død 1711,
g.m. Anne Olsdatter Veholt, f.1674. Tord var oppsitter på Breien
i Norderhov. Han og Anne hadde fem barn:
- A1. Ole Tordssen.
 - A2. Samuel Tordssen Hjelle, 1708-1786, g.m. enken Helge Gudbrandsdt
Alme, enke etter Halgrim Olssen Sørums i Norderhov, død 1735.
Samuel og Helge hadde sønnene Gudbrand og Tord, og etterslekt
på Hjelle.
 - A3. Josva Tordssen, ugift.
 - A4. Marte Tordsdt g.m. Ole Helgessen Brørby, Jevnaker, ei tid på
Borger i Haug. Også de hadde en sønn kalt Josva.
 - A5. Abigael Tordsdt g.m. Paul Olssen nedre Egge på Ask.

Som det her sees, fortsatte Tord Breien familietradisjonen med
å gi barna bibelske navn.

Anne Olsdatter Breien fra Veholt giftet seg som enke med Michel
Hågenssen Breien, og de ble stamfedre for den nåværende Breien-
slekt.

Den nevnte tradisjon ble også tatt opp av Anne Breiens bror,
Kristoffer Olssen Hjelle, som kalte en av sønnene sine for Sa-
muel (på Hole-ødegarden).

C. Guttorm Olssen Nes, 1657-skifte 1729,
g.m.1. Gudbjør Rolvsdt, skifte 1701, (hennes bror var Ole Rolvssen
Stadum),

g.m.2. Marte Pedersdt, datter av Peder Rolvssen Moe.

Barn i første ekteskap:

- C1. Halvor Guttormssen, død ung.
- C2. Ole Guttormssen Nes g.m. Ragnhild Svendsdt fra Åmot i Lommedalen.
- C3. Abigael Guttormsdt g.m. Ole Rudsødegarden.

Barn i andre ekteskapet:

- C4. Josva Guttormssen Nes, 1708-1787.
- C5. Peder Guttormssen Nes.
- C6. Gudbjør Guttormsdt Nes, ugift.
- C7. Marte Guttormsdt gift til Åmot i Lommedalen.

C2. Ole Guttormssen Nes, 1693-1748,
g.m. Ragnhild Svendsdatter fra Åmot i Lommedalen. Ole eide i
1729 6 lpd i Nes. Barn:

1. Samuel Olssen Nes g.m. Johanne Gulsdatter Øverby.
2. Svend Olssen g.m. NN Gulsdt Øverby.
3. Siri Olsdt g.m. Johan Svendssen Øverby.
4. Gunbjør Olsdt, ugift.
5. Abigael Olsdt, ugift.

Samuel Olssen Nes, 1726-1793,
g.m. Johanne Gulsdatter Øverby, 1731-1781. Samuel brukte en
del av garden Nes. Barn:

1. Ole Samuelssen Nes g.m. Ingeborg Olsdt Fjulsrud.
2. Marie Samuelsdt Nes g.m. Daniel Samuelssen Kløviken.

Ole Samuelssen Nes, 1761-1813,
g.m. Ingeborg Olsdatter Fjulsrud, 1762-1836. Ole brukte halve
Nes fra 1786. Barn:

1. Ole Olssen Nes g.m. Marte Marie Olsdt Gulsrud fra Modum.
2. Johanne Olsdt g.m. Nils Jørgenssen nedre Moe, 1780-1841.
Deres datter Karen, f.1811, ble gift med Ole Larssen Li-
bakke, 1781-1854, og de er stamfedre for Bye/Fjeldstad
slekt idag.
3. Marte Olsdt, 1794-1869, g.m. Hans Hanssen Gomnes, 1794-1860.
De har stor etterslekt Gomnes (også i U.S.A) og Hafnor.
4. Marie Olsdt, 1803-1874, g.m. Nils Pederssen Gomnes, 1796-
1863. En sønn og seks døtre.
5. Inger Olsdt g.m. Nils Gudbrandssen Gomnes, 1814-1891.
6. Anne Olsdt, ugift.

Ole Olssen Nes, 1796-1834,
g.m. Marte Maria Olsdatter Gulsrud fra Modum, 1797-1886.

Ole overtok farsgarden Nes i 1825. Barn:

1. Ole Olssen Nes, 1825-1895, ugift.
2. Andreas Olssen Nes, 1830-1913, g.m. Anne Hansdt Gomnes, 1834-
1922. En datter Martha Marie g.m. bokholder Johan Fjulsrud.
3. Inger Marie Olsdt g.m. Erik Hanssen Frøshaug, 1824-1895.

C4. Josva Guttormssen Nes, 1708-1787,

g.m.1. Berte Svendsdatter, død 1743,

g.m.2. Marte Pedersdatter Moe, død 1778, datter av Peder Jenssen øvre Moe.

Josva eide omtrent halve Nes. Barn i første ekteskap:

1. Guttorm Josvassen Nes g.m. Ingeborg Johannesdt Hurum.

Barn i annet ekteskap:

2. Berte Josvadt.

Guttorm Josvassen Nes, 1734-1796,

g.m. Ingeborg Johannesdatter Hurum, 1744-1807. Guttorm eide halve Nes av skyld 11 1/2 lpd. Barn:

1. Josva Guttormssen Nes g.m. Anne Jørgensdt Hurum.

2. Kari Guttormsdt g.m. Anders Kristofferessen Moe, 1781-1858.

De hadde fire barn. Sønnen Ole Anderssen Moe, 1813-1892, overtok nedre Moe, og har stor etterslekt. Sønnen Anders Anderssen kjøpte Bjørke i Hole.

Josva Guttormssen Nes, 1782-1863,

g.m. Anne Jørgensdatter Hurum/Hungerholt, død 1869. Josva brakte Nes fra 1804 til 1846, da delte han garden mellom tre av sine sønner: Guttorm, Ole og Jørgen. Barn:

1. Guttorm Josvassen Nes, 1806-1875, g.m. Kirstine Ellingsdt Selte. Han fikk en del av Nes, og hadde tre barn med slekt etter seg.

2. Ole Josvassen Nes, 1812-1866, g.m. Kari Paulsdt Fekjær. Ole fikk også en part av Nes. Han hadde fem barn og tallrik etterslekt.

3. Jørgen Josvassen Nes, 1814-1858, g.m. Kari Olsdt, 1818-1896. Jørgen fikk sin tredjepart av Nes. Han hadde seks barn, stor etterslekt.

4. Anders Josvassen Nes, flyttet til Hedemarken.

5. Iver Josvassen Nes, var underoffiser, Jegerkorpset i Oslo.

6. Ingeborg Josvadt g.m. Anders Anderssen Bjørnstad, 1798-1863. De hadde fem barn som nådde voksen alder, og tallrike etterkommere.

Det er således svært mange ringerikinger, særlig i Hole, som har ætterøtter i den gamle kunstnerslekta i Follo/Lier. Fremstillingen her er ikke fullkommen. Med Holebindet, bd.1 av Ringerikske slekter til hjelp, kan sikkert noen hundre holeværingar og andre følge slektstrådene bakover til disse særpregede og interessante menneskene.

Jeg har brukt følgende kildestoff:

Rolf Fladby: Liers Historie, bd.I, II og IV.

Trygve Vik: Ås Bygdebok, bd.II.

A.Lagesen: Ringerikske Slekter, bd.I og III.

Thorleif Solberg.

Til min artikkel om "Asle Skollerud" i Hringariki nr.1 1991, årg.1:

Nye "oppdagelser" i tingbøkene gjør at jeg må rette og korrigere noen av de tidligere påstander om Skollerud-atta.

Tingbok 5, Ringerike og Hallingdal, s.25. PF 1117.

...Carell Redalen som med en rigens stevning av dato Akershus den 17.desember 1663, innstevnet Asle Skollerud for skifte efter deres sal.moder ...

...Således avsagt at Asle Skollerud innen halvmånedsdag skal holde et riktig og rettferdig arveskifte med sine stebørn efter deres sal.moder, og da at forebringe alt hvis han har utlagt til sin tæring(?) uti løsøre, hannem da billigen derfor quiteres, men fastegodset efter deres sal.moder bør da efter adkomst at skiftes.

Tingbok 5, s.40. PF 1117.

Den 20.april 1664 er rettergang og skifte holden på Skollerud i Adalen efter sal.Rønnaug Trulsdatter og hennes barn, Carell Aslakssen og Kirsti Aslaksdatter, overværende efterskrevne seks mender: Rolf Heen, Finn Semmen, Ole og Lauritz Hval, Peder Hallingby og Laurids Sommedal... ..og befantes at bornene hadde fått deres mødrene arv til fulle ...